

2 Οκτωβρίου 2013

## Μέλι: Η οργανωμένη εκμετάλλευση θα φέρει κέρδη

Επιστήμες / Γεωργία - Κτηνοτροφία



**Ο καιρός δεν φαίνεται να ευνοεί και πολύ τους μελισσοκόμους, οι οποίοι, ωστόσο, στην πλειοψηφία τους εκτιμούν ότι το μέλι μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της υπαίθρου.**

Ήδη, τα τελευταία τρία χρόνια, εκατοντάδες νέοι σε όλη τη χώρα έχουν επενδύσει στη μελισσοκομία, αφού το μέλι είναι ένα προϊόν το οποίο έχει μεγάλη ζήτηση στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αυξάνεται συνεχώς. Όπως εκτιμούν και παράγοντες του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στη μελισσοκομία εάν κάποιος παρακολουθήσει ειδικά σεμινάρια (ΙΓΕ, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο) μπορεί σταδιακά να στήσει τη δική του επιχείρηση. Ήδη, στην Εορδαία Κοζάνης νέοι, απόφοιτοι ΑΕΙ και ΤΕΙ ασχολούνται επαγγελματικά με τη μελισσοκομία και έχουν μάλιστα εγγραφεί στον τοπικό σύλλογο.

Πολλοί είναι οι νέοι στα νησιά του Αιγαίου που έχουν αρχίσει να ασχολούνται με την παραγωγή μελιού και μάλιστα αρκετοί έχουν καταθέσει σχετική αίτηση για να ενταχθούν στο πρόγραμμα ενισχύσεων, το οποίο λήγει στις 30 Ιουνίου.

Η ανάπτυξη της μελισσοκομίας, όπως και στους περισσότερους κλάδους του πρωτογενούς τομέα, δοκιμάζεται από την έλλειψη νόμων και σχεδίων σε κεντρικό επίπεδο, ενώ σε επίπεδο παραγωγών το μεγαλύτερο πρόβλημα εστιάζεται στην έλλειψη τυποποίησης και της οργάνωσης όλων των ενώσεων και των συνεταιρισμών στην προώθηση του μελιού στις χώρες του εξωτερικού και βεβαίως στην παραγωγή νέων προϊόντων.

Το πόσο σημαντική είναι η οργάνωση για την προώθηση του μελιού φαίνεται από το γεγονός ότι, παρά την καλή ποιότητα του μελιού που παράγουμε και τις τεράστιες δυνατότητες που έχουμε, αυτή τη στιγμή εισάγουμε από διάφορες χώρες 2.600 τόνους, ενώ εξάγουμε μόλις 600!

Για το θέμα της οργάνωσης σε κεντρικό επίπεδο οι μελισσοκόμοι έχουν καταθέσει σχετικά αιτήματα στο υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προκειμένου να ληφθούν μέτρα που έχουν σχέση με:

- τον ορισμό ειδικών πάρκων για κυψέλες στα δάση, ώστε να μπει μια τάξη στην άναρχη τοποθέτηση,
- τη μη χρήση απαγορευμένων φυτοφαρμάκων και την τήρηση των κανόνων φυτοπροστασίας που έχουν αποφασιστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση,
- τον περιορισμό των κλοπών και

- τους αυστηρούς ελέγχους, ώστε να περιοριστεί η «ελληνοποίηση» μελιού από χώρες, όπως η Κίνα.

### **«Κλειδί» η προώθηση**

Σε ό,τι αφορά τώρα τους ίδιους τους μελισσοκόμους, αυτοί θα πρέπει να κατανοήσουν ότι η προώθηση του προϊόντος είναι πολύ σοβαρή υπόθεση. Όπως έχει επισημάνει μιλώντας στο ΑΠΕ ο καθηγητής Μελισσοκομίας της Γεωπονικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Ανδρέας Θρασυβούλου, «οι Έλληνες μελισσοκόμοι είναι αρκετά πίσω σε ό,τι αφορά τη σωστή προώθηση των προϊόντων τους». Ανέφερε χαρακτηριστικά ότι «ενώ στην Ευρώπη πευκόμελο παράγουν μόνο η Ελλάδα και η Τουρκία, στο ευρύ κοινό είναι γνωστό ότι τη συγκεκριμένη ποιότητα μελιού διαθέτει και προωθεί μόνο η γείτονα χώρα».

Σήμερα, η Ελλάδα παράγει, ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες, από 15.000 έως 17.000 τόνους ετησίως. Ο αριθμός των επαγγελματιών μελισσοκόμων ξεπερνά τις 16.000, ενώ περίπου σε 4.000 ανέρχεται ο αριθμός των μη επαγγελματιών που διατηρούν λίγες κυψέλες. Συνολικά, οι κυψέλες που υπάρχουν στη χώρα μας φτάνουν το 1,5 εκατομμύριο, αριθμός που μας κατατάσσει στη δεύτερη θέση στην Ευρώπη μετά την Ισπανία.

Το μέλι, ωστόσο, δεν είναι ένα προϊόν μόνο με σημαντικά οικονομικά αποτελέσματα, αλλά συνδέεται άμεσα και με τη διατροφή μας, αφού οι Έλληνες έρχονται πρώτοι στην κατανάλωση, που ανέρχεται σε 1.620 γραμ. ανά άτομο.

### **Τα άλλα προϊόντα**

Τον τελευταίο καιρό γίνεται προσπάθεια από πολλούς μελισσοκόμους να «πάρουν» από τη μέλισσα όσο το δυνατόν περισσότερα προϊόντα, των οποίων οι τιμές είναι πολλαπλάσιες του μελιού. Εκτός λοιπόν από το μέλι, σύμφωνα με μελέτη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, ο μελισσοκόμος μπορεί να παράξει:

**Γύρη:** Είναι το προϊόν που συγκεντρώνουν οι μέλισσες από διάφορα λουλούδια, ενώ είναι μία τροφή πλούσια σε πρωτεΐνες, βιταμίνες, αμινοξέα, ένζυμα και άλλα χρήσιμα συστατικά, μεγάλης βιολογικής αξίας. Μία πιθανή απόδοση για το προϊόν αυτό είναι 3-5 χιλγ./κυψέλη.

**Βασιλικός πολτός:** Παράγεται στους υποφαρυγγικούς αδένες των νεαρών εργατριών μελισσών. Υπολογίζεται ότι μία κυψέλη μπορεί να δώσει 10-20 γραμμάρια βασιλικού πολτού.

**Πρόπολη:** Είναι η ρητινώδης κολλητική ουσία που συλλέγουν οι μέλισσες από

διάφορα φυτά, την εμπλουτίζουν με κερι, γύρη, ένζυμα και άλλες ουσίες και τη χρησιμοποιούν για τη στεγανοποίηση και απολύμανση του εσωτερικού της φωλιάς τους. Το χρώμα της εξαρτάται από τη φυτική της σύσταση, συνήθως όμως είναι καφέ-πράσινη, καστανή ή σκούρα καφέ. Χρησιμοποιείται για τη θεραπεία τραυμάτων, παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος, της στοματικής κοιλότητας και άλλων περιοχών του ανθρώπινου σώματος. Ωστόσο, δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την απόδοση της πρόπολης.

**Κερί:** Είναι το προϊόν που παράγουν σε μικρά λέπια οι νεαρές εργάτριες από 4 ζεύγη κηρογόνων αδένων. Για την παραγωγή ενός κιλού κεριού, οι μέλισσες καταναλώνουν 8 κιλά μέλι. Το κερι είναι ένα μίγμα από 300 περίπου ουσίες (υδρογονάνθρακες, μονοϋδρικές αλκοόλες, λιπαρά οξέα, υδροξυοξέα, διόλες), που είναι απίθανο να συνθέσει ο άνθρωπος. Το κερι χρησιμοποιείται ως φαρμακευτική ουσία για αλοιφές και διάφορα άλλα φαρμακευτικά σκευάσματα. Κάποιες από τις φαρμακευτικές του χρήσεις είναι ενάντια της χρόνιας μαστίτιδας, του εκζέματος, των εγκαυμάτων και της δερματίτιδας. Υπολογίζεται ότι από μία κυψέλη μπορούν να παραχθούν 200-500 γραμμάρια κεριού.

**Δηλητήριο:** Είναι ένα πολύπλοκο μίγμα χημικών ουσιών, που έχει φαρμακευτική δράση και επηρεάζει τη φυσιολογία ενός οργανισμού. Περιέχει αρκετές ουσίες που είναι ενδιαφέρουσες από βιοχημική και φαρμακολογική πλευρά, όπως είναι η μελιτίνη, απαμίνη, ισταμίνη, ντοπαμίνη και φωσφολιπάση Α. Χρησιμοποιείται για τη θεραπεία της ρευματοειδούς αρθρίτιδας και του γαστρικού έλκους, ενώ προσφάτως έχει αρχίσει να χρησιμοποιείται στη θεραπεία για τη σκλήρυνση κατά πλάκας. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα, μάλιστα, αποδείχτηκε ότι σκοτώνει τα καρκινογόνα κύτταρα, χωρίς να επηρεάζει τα υγιή. Ωστόσο, είναι πολύ δύσκολο να εκτιμηθούν η αξία και οι δυνατότητες του δηλητηρίου της μέλισσας από οικονομικής άποψης.

Επίσης, στα προϊόντα της μελισσοκομίας μπορεί να ενταχθεί και η ετήσια αύξηση του μελισσοκομικού κεφαλαίου, που υπολογίζεται στο 30-40% του αρχικού κεφαλαίου.

## **Οι τιμές**

Σήμερα οι τιμές διαμορφώνονται ανάλογα με την ποιότητα, αλλά και τον τρόπο προώθησης του μελιού:

- Το μέλι στη χονδρική πωλείται από 3,2 έως 3,5 ευρώ το κιλό.

- Το μέλι (πέυκο-θυμάρι) στη λιανική πωλείται από 8 έως 15 ευρώ/κιλό. Έλατο και ρείκι στη λαϊκή πωλείται από 8 έως 12 ευρώ το κιλό.
- Ο βασιλικός πολτός στη λιανική πωλείται από 25 έως 40 ευρώ τα 10 γραμμάρια.
- Η γύρη στη λιανική πωλείται από 40 έως 70 ευρώ το κιλό.
- Η πρόπολη στη λιανική πωλείται από 60 έως 70 ευρώ το κιλό.
- Το δηλητήριο πωλείται προς 120 ευρώ/γραμμάριο.

Στη χώρα μας περιοχές που θεωρούνται ιδανικές για την ανάπτυξη της μελισσοκομίας είναι:

- Η Εύβοια, όπου υπάρχουν ρείκι, καστανιά, πέυκο και έλατο.
- Η Χαλκιδική όπου κυριαρχεί το ρείκι και το πέυκο.
- Το Καρπενήσι με έλατο και καστανιές.
- Το Άργος με τα εσπεριδοειδή.
- Η Βυτίνα με το έλατο.
- Οι Κυκλάδες με το θυμάρι.
- Η Θεσσαλία με τις βαμβακοκαλλιέργειες.

### **Τα πρώτα βήματα**

Αν δεν υπάρχει οικογενειακή παράδοση, όποιος θέλει να ασχοληθεί με τη μελισσοκομία θα πρέπει να γνωρίζει ότι για να αρχίσει να παράγει θα πρέπει να περιμένει τουλάχιστον δύο χρόνια, ώσπου να μάθει τα βασικά. Θα πρέπει να παρακολουθήσει σεμινάρια και στη συνέχεια να μάθει αρχίζοντας με 4-5 κυψέλες. Παράλληλα, θα πρέπει να ακολουθεί επαγγελματίες μελισσοκόμους σε όλα τα στάδια παραγωγής και στη συνέχεια να προχωρήσει σε αύξηση του αριθμού των κυψελών.

Πάντως, θα πρέπει να γνωρίζει ότι η μελισσοκομία δεν είναι από τις φθηνές και εύκολες ασχολίες.

Εάν κάποιος αποφασίσει να ασχοληθεί με τα μελίσσια, θα πρέπει να εξετάσει κατά πόσο μπορεί να καλύψει τις παρακάτω δαπάνες:

- Αγορά μελισσιού: 80 ευρώ το ένα
- Κυψέλη: 40 ευρώ η μία
- Εργαλεία κυψέλης (ξέστρα): 7 ευρώ
- Μελισσοκομική μάσκα: 20 ευρώ
- Ολόσωμη φόρμα: 20 ευρώ
- Γάντια: 10 ευρώ
- Βούρτσα μελισσοκόμου: 3 ευρώ
- Καροτσάκι μεταφοράς κυψελών: 100 ευρώ
- Καπνιστήρι δερμάτινο, φορητό: 20 ευρώ.

Οι παραπάνω τιμές είναι ενδεικτικές και αφορούν αγορές προϊόντων, τα οποία παράγονται με διάφορα υλικά και μπορεί να κοστίζουν ακριβότερα. Το βέβαιο είναι ότι για να ξεκινήσει κάποιος, χρειάζεται να ξοδέψει περισσότερα από 20.000 ευρώ.

Πέραν του κόστους, οι νέοι παραγωγοί θα πρέπει να αποκτήσουν βιβλιάριο μελισσοκόμου καταθέτοντας σχετική αίτηση στη διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της περιοχής τους, ώστε να τους χορηγηθεί κωδικός αριθμός.

Ο μελισσοκόμος που έχει περισσότερες από δέκα κυψέλες, θα πρέπει να έχει βιβλιάριο μελισσοκόμου. Απαραίτητη είναι, επίσης, η εγγραφή στο Μελισσοκομικό Σύλλογο.

Παράλληλα, ο νέος παραγωγός θα πρέπει να ακολουθήσει όλες τις απαραίτητες διαδικασίες για τη σήμανση των κυψελών, τη σωστή τοποθέτησή τους σε περιοχές που επιτρέπεται και, βεβαίως, να μην έρχεται σε σύγκρουση με άλλες παραγωγικές ομάδες, όπως είναι κτηνοτρόφοι.

**Το παρόν άρθρο δημοσιεύεται με τη συνεργασία της οικονομικής και αγροτικής εφημερίδας "ΠΑΡΑΓΩΓΗ"** (κυκλοφορεί στα περίπτερα κάθε Σάββατο), <http://www.paragogi.net>

Φωτ.: mesologgibee.blogspot.com

<http://bit.ly/19P2nst>